

MIŠLJENJA

ODBOR REGIJA

INTERACTIO – 139. PLENARNO ZASJEDANJE OR-A (HIBRIDNO), 30.6.2020.–2.7.2020.

Mišljenje Europskog odbora regija – Provedba sporazumâ o slobodnoj trgovini: Regionalna i lokalna perspektiva

(2020/C 324/04)

Izvjestitelj:	Michael MURPHY (IE/EPP), član Vijeća grofovije Tipperary
Referentni dokument/i:	Izvešće Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini: 1. siječnja 2018. – 31. prosinca 2018. COM(2019) 455 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. pozdravlja godišnje izvješće Komisije o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini; smatra da izvješće predstavlja ne samo ključni korak prema većoj transparentnosti, već i učinkoviti instrument za prijenos stručnih detaljnih informacija o trgovinskim sporazumima koje je EU sklopio;
2. ističe veliki potencijal trgovinske politike EU-a za provedbu ciljeva EU-a, posebno u pogledu održivog rasta, provedbe ciljeva održivog razvoja, zapošljavanja, otvaranja radnih mjesta i ulaganja u EU-u. Međutim, istodobno razumije da je kriza izazvana COVID-om 19 velik šok za europska i svjetska gospodarstva te da će narušiti prilike koje europskim malim i srednjim poduzećima pruža globalna trgovina. Prema nedavnom istraživanju GU-a TRADE u 2020. godini očekuje se smanjenje globalne trgovine za 10 % do 16 %; predviđeno smanjenje izvoza izvan EU27 iznosi 9 % do 15 %, što predstavlja smanjenje izvoza izvan EU27 za 282 do 470 milijardi eura ⁽¹⁾;
3. podsjeća da 36 milijuna radnih mjesta u EU-u ovisi o izvozu izvan EU-a, od čega su na njih 13,7 milijuna zaposlene žene; da se između 2000. i 2017. broj radnih mjesta u EU-u povezanih s izvozom u ostatak svijeta povećao za 66 %, što predstavlja 14,3 milijuna dodatnih radnih mjesta; i da se udio osoba u EU-u zaposlenih na radnim mjestima povezanim s prodajom robe i usluga ostatku svijeta u ukupnoj zaposlenosti povećao s 10,1 % u 2000. na 15,3 % u 2017. ⁽²⁾. Sa zabrinutošću napominje da zbog pandemije COVID-a 19 Međunarodna organizacija rada 2020. procjenjuje gubitak 12 milijuna radnih mjesta samo u Europi;
4. naglašava važnost slobodne međunarodne trgovine utemeljene na pravilima od koje koristi imaju svi trgovinski partneri. Poziva Komisiju da nastavi štiti trgovinske interese EU-a i boriti se protiv rastućeg trenda protekcionizma;

⁽¹⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/may/tradoc_158764.pdf

⁽²⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/november/tradoc_157516.pdf

5. napominje da se učinak sporazumâ EU o slobodnoj trgovini osjeća na regionalnoj razini. OR stoga poziva Komisiju da ga sustavno obavještava i da u ranoj fazi pregovora u obzir uzima i mogući utjecaj trgovine na lokalnu i regionalnu razinu;
6. smatra da bi sporazumi o slobodnoj trgovini trebali biti prilagođeni malim i srednjim poduzećima, kao i da bi se mala i srednja poduzeća trebala prilagoditi sporazumima o slobodnoj trgovini; u tom pogledu ističe ključnu ulogu lokalnih i regionalnih vlasti u informiranju malih i srednjih poduzeća o sporazumima o slobodnoj trgovini;
7. naglašava zajedničku odgovornost svih razina upravljanja u osiguravanju pravedne raspodjele koristi globalizacije i ublažavanju negativnih učinaka;
8. zabrinut je da bi eskalacija mjera koje nisu u skladu s pravilima WTO-a kao i novi neocarinski diskriminatorni dogovori mogli dovesti do prekomjernog uzajamnog nametanja regulatornih preopterećenja i postati uobičajena praksa u svjetskoj trgovini; smatra da bi postojeće programe potpore EU-a i praćenje njihove provedbe trebalo preispitati, u skladu s pravilima EU-a o tržišnom natjecanju, kako bi se mogla pružiti potpora regijama koje se suočavaju s posljedicama trgovinskih ratova te kako bi ih se rasteretilo;
9. pozdravlja činjenicu da je Komisija 22. prosinca 2017. osnovala Savjetodavnu skupinu za trgovinske sporazume koja bi trebala doprinijeti transparentnosti i uključivosti trgovinske politike EU-a; napominje da ni jedan od 28 stručnjaka iz te skupine⁽³⁾ ne predstavlja lokalne ili regionalne vlasti ili njihove udruge; poziva Komisiju da ne mijenja ni oblik te stručne skupine ni status OR-a kao promatrača unutar nje, a ako se njezin opći ustroj ipak promijeni, OR traži da dobije status člana;
10. pozdravlja činjenicu da je 29 % – 31 % trgovine EU-a obuhvaćeno sporazumima o povlaštenoj trgovini;

Informacije vezane za COVID-19

11. pozdravlja najavu Komisije da će pokrenuti postupak revizije trgovinske politike, što će dovesti do nove strategije do kraja godine. Međutim, OR poziva Komisiju da osigura da se prilikom te revizije posveti dužna pažnja pitanju provedbe sporazuma o slobodnoj trgovini u regijama i gradovima država članica;
12. pandemija COVID-a 19 pokazala je da su globalna gospodarstva snažno povezana i da u vrijeme krize nijedna zemlja ne može pojedinačno pokriti svoje potrebe. Stoga, kako bi se osigurao pravedan i otvoren globalni trgovinski sustav utemeljen na pravilima, OR poziva Europsku komisiju da nastavi s radom na reformi WTO-a. U istom smislu napominje da u slučajevima narušavanja globalnog tržišnog natjecanja EU mora u potpunosti iskoristiti svoje instrumente trgovinske zaštite i razviti nove alate za rješavanje problema praksi trećih zemalja koje narušavaju tržište;
13. potiče Europsku komisiju da nastavi raditi na rješavanju problema narušavanja tržišnog natjecanja na jedinstvenom tržištu uzrokovanog stranim subvencijama. U tom pogledu OR iščekuje objavljivanje Bijele knjige Komisije o instrumentu za strane subvencije. Napredak u tom području rada posebno je važan za osiguravanje jednakih uvjeta za poduzeća iz EU-a u područjima kao što je javna nabava;
14. napominje da se regije i njihove vlade nalaze na prvoj crti obrane u borbi protiv krize te da su suočene s njezinim zdravstvenim i gospodarskim učincima. Stoga smatra da EU treba raditi na izgradnji strateških zaliha ključne opreme kako bi se regije pripremile za buduće pandemije. U tom pogledu pozdravlja koncept Komisije o „otvorenoj strateškoj autonomiji” za diversifikaciju globalnih lanaca opskrbe i povrat dijela proizvodnje ključnih materijala;
15. pozdravlja novi prijedlog VFO-a od 27. svibnja, uključujući novo privremeno pojačanje u okviru inicijative REACT-EU i instrumenta „Next Generation EU”. U tom kontekstu OR pozdravlja dodatna sredstva dodijeljena za kohezijsku politiku koja se mogu iskoristiti za borbu protiv gospodarskih posljedica krize, među ostalim osiguravanjem ulaganja i likvidnosti u pogođene MSP-ove na terenu, posebice one u najteže pogođenim sektorima. Time će se osigurati spašavanje mnogih poduzeća i radnih mjesta;

⁽³⁾ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156487.pdf

16. pozdravlja pojednostavljenje primjene niza programa financiranja EU-a, uključujući program InvestEU, s obzirom na krizu uzrokovanu COVID-om 19. Međutim, potiče Europsku komisiju da održi sustav poboljšanog pristupa financiranju za niz programa koji se ne tiču pandemije kako bi se europskim MSP-ovima omogućilo da digitalizaciju i tehnike dekarbonizacije pretvore u profitabilne prilike za stvaranje održivog gospodarskog rasta i radnih mjesta;

Ostvarivanje punog potencijala trgovinskih sporazuma – regionalne i poslovne perspektive

17. u potpunosti se slaže sa stajalištem Komisije da poduzeća iz EU-a mogu imati koristi od trgovinskih sporazuma samo ako raspolažu relevantnim informacijama o sadržaju tih sporazuma i razumiju kako oni u praksi funkcioniraju; smatra da je potrebno uključiti predstavnike regija u napore za poboljšanje provedbe sporazumâ o slobodnoj trgovini; stoga naglašava važnost razvoja akcijskih planova za provedbu sporazumâ o slobodnoj trgovini prilagođenih svakoj državi članici, njihovim regijama i regionalnim poslovnim interesima;

18. sa zabrinutošću primjećuje da se složenost pravila o podrijetlu i administrativnih obrazaca koje trgovinski partneri EU-a zahtijevaju za dodjelu povlastica poduzećima iz EU-a, kao i naponi uloženi u dokazivanje povlaštenog podrijetla, čine nerazmjernima za mala i srednja poduzeća u EU-u koja ne raspolažu istim resursima kao velika poduzeća;

19. ponavlja svoj dugogodišnji stav da budući trgovinski sporazumi EU-a ne smiju sprečavati vlade na svim razinama da pružaju, podupiru ili reguliraju javne usluge niti ih sprečavati u tome da šire raspon usluga koje nude građanima;

20. podsjeća da se većina izvoznih aktivnosti malih i srednjih poduzeća odvija prvenstveno na jedinstvenom tržištu⁽⁴⁾, pri čemu samo otprilike polovica malih i srednjih poduzeća prodaje svoju robu izvan EU-28⁽⁵⁾; nadalje napominje da su izvozne aktivnosti malih i srednjih poduzeća također vrlo koncentrirane, pri čemu na šest država članica⁽⁶⁾ otpada više od dvije trećine ukupnog izvoza malih i srednjih poduzeća iz EU-a;

21. naglašava da, prema nedavnom istraživanju OR-a i udruge Eurochambres, učinkovita provedba trgovine iziskuje sljedeće⁽⁷⁾:

- (a) rješavanje problema nedostatka znanja o sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini pružanjem praktičnih informacija o tome kako mala i srednja poduzeća mogu iskoristiti određeni sporazum o slobodnoj trgovini u praksi i održavanjem informativnih aktivnosti s poslovnom zajednicom na regionalnoj i lokalnoj razini (osposobljavanje, seminari, radionice, prezentacije itd.);
- (b) poboljšanje prilagođenosti dostupnih besplatnih alata korisnicima s ciljem pružanja potpore poduzećima i malim i srednjim poduzećima, kao i osvješćivanje javnosti o njihovu postojanju;
- (c) rješavanje problema složenosti i nedostatka usklađenosti pravila o podrijetlu i carinskih postupaka;
- (d) brzo uvođenje besplatnog internetskog alata za pravila o podrijetlu kao dodatne prve linije potpore za mala i srednja poduzeća iz EU-a u suočavanju sa složenim pravilima u trgovinskim sporazumima EU-a;

22. smatra da je potrebno učiniti više kako bi se proširile informacije o funkcioniranju međunarodne trgovine, osobito na razini država članica i njihovih lokalnih i regionalnih vlasti koje imaju ključnu ulogu u tome zbog svoga znanja o malim i srednjim poduzećima i blizine terenu; stoga smatra da sustavna suradnja OR-a i Europske komisije može doprinijeti širenju relevantnih informacija i razvoju relevantnih interaktivnih alata, kao što je internetski alat za pravila o podrijetlu za MSP-ove;

⁽⁴⁾ Služba EP-a za istraživanja, *CETA implementation: SMEs and regions in focus* („Provedba sporazuma o slobodnoj trgovini između EU-a i Kanade: MSP-ovi i regije u fokusu”), studija provedena na zahtjev OR-a, 18. studenog 2019., dostupna na: [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA\(2019\)644179](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_IDA(2019)644179).

⁽⁵⁾ Flash Eurobarometer 421, *Internationalisation of Small and Medium-sized Enterprises* („Internacionalizacija malih i srednjih poduzeća”), listopad 2015.

⁽⁶⁾ Belgija, Njemačka, Španjolska, Italija, Nizozemska i Ujedinjena Kraljevina.

⁽⁷⁾ Anketa udruge Eurochambres i OR-a: *Implementation of Free Trade Agreements – challenges and opportunities for businesses and regions* („Provedba sporazumâ o slobodnoj trgovini – izazovi i prilike za poduzeća i regije”), https://cor.europa.eu/en/events/Documents/ECON/Survey_Note_CoR-Eurochambres_Survey_15_November_2019.pdf.

23. pozdravlja uznapredovali rad Komisije na internetskom portalu koji će integrirati dvije baze podataka, bazu podataka o pristupu tržištu i službu za pomoć pri trgovini;

24. nadalje, pozdravlja postojeće alate kojima se Europska komisija koristi za promicanje i pružanje potpore malim i srednjim poduzećima u EU-u u njihovim naporima u području internacionalizacije kako bi bila konkurentnija na svjetskoj razini te naglašava potrebu da se osigura da se ti alati primjenjuju „odozdo prema gore”;

25. sa zabrinutošću primjećuje neriješena pitanja s trgovinskim partnerima predstavljena u izvješću Komisije, posebno činjenicu da za proizvode iz EU-a i dalje postoje prepreke u pristupanju nizu tržišta u partnerskim zemljama. Visoko na listi prioriteta trebalo bi biti uzajamno nebirokratsko priznavanje tehničkih standarda;

Globalni gospodarski angažman ne smije dovesti do nejednakosti među regijama EU-a

26. iako sporazumi o slobodnoj trgovini općenito potiču gospodarski rast, smatra da će oni ipak negativno utjecati na neke gospodarske sektore, kao i na regije u kojima su prisutni;

27. podržava stajalište Komisije da trgovinski sporazumi EU-a predstavljaju velik potencijal za izvoz poljoprivrednih proizvoda iz EU-a, ali izražava zabrinutost činjenicom da nacrt privremenog izvješća o procjeni učinka na održivost trgovinskog sporazuma s Mercosurom upućuje na to da će ti sporazumi negativno utjecati na poljoprivredna i ruralna područja u EU-u, zbog čega neke države članice ne prihvaćaju sporazum u njegovu sadašnjem obliku. Također ustraje u tome da se sporazum s Mercosurom ocjenjuje s obzirom na cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova. U tom bi pogledu ratifikacija sporazuma između EU-a i Mercosura trebala biti uvjetovana mjerama za smanjenje trenutačne rekordne razine krčenja šuma u brazilskoj Amazoniji;

28. naglašava da iz ankete, koju je OR proveo u suradnji s udrugom Eurochambres o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini, proizlazi da bitan problem za regije nakon stupanja trgovinskih sporazuma EU-a na snagu predstavlja povećani konkurentski pritisak stranih poduzeća⁽⁸⁾;

29. naglašava da su, kao što je istaknuto u studiji EPRS-a⁽⁹⁾ koja se temelji na analizi trgovinskih tokova u nekim državama članicama, izvozni rezultati regija u pozitivnoj i snažnoj korelaciji s BDP-om te da je trgovina vrlo koncentrirana u nekoliko analiziranih regija u svakoj državi članici;

30. podsjeća da je Komisija prepoznala teritorijalno nejednak učinak globalizacije u dokumentu za razmatranje o svladavanju globalizacije i dokumentu za razmatranje o budućnosti financija EU-a, ističući da su, iako su koristi globalizacije široko rasprostranjene, njezini troškovi često ograničeni na lokalni kontekst;

31. naglašava da uklanjanje gore navedenih nejednakosti iziskuje odgovor na razini EU-a kako bi se zajamčilo da nijedna osoba ili regija ne bude zapostavljena;

32. čvrsto vjeruje da procjene teritorijalnog učinka mogu od samoga početka biti snažan instrument za utvrđivanje i kvantificiranje mogućih asimetričnih učinaka trgovinskih sporazuma na europske regije te tako omogućiti relevantnim regijama da uvedu odgovarajuće javne politike za upravljanje učinkom; smatra to ključnim elementom u oblikovanju dobrih i transparentnih trgovinskih politika utemeljenih na dokazima;

33. stavlja poseban naglasak na ulogu kohezijske politike u poboljšanju konkurentnosti područja EU-a putem ciljanih ulaganja prilagođenih potrebama konkretnih područja u ključnim sektorima kao što su mrežne infrastrukture, istraživanje i inovacije, MSP-ovi, informatičke usluge, mjere za zaštitu okoliša i klimatska politika, kvalitetna radna mjesta i socijalna uključenost;

⁽⁸⁾ Istraživanje Europskog odbora regija i udruge Eurochambres o provedbi sporazumâ o slobodnoj trgovini, kolovoz – listopad 2019.

⁽⁹⁾ EPRS, *Interactions between trade, investment and trends in EU industry: EU regions and international trade* („Interakcija trgovine, ulaganja i trendova u industriji EU-a – regije EU-a u međunarodnoj trgovini”), studija provedena na zahtjev OR-a, 27. listopada 2017., dostupna na [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU\(2017\)608695](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_STU(2017)608695).

34. u svjetlu čvrstih dokaza o regionalnim tokovima u međunarodnoj trgovini, podsjeća na to da je, ako EU želi uvesti daljnju liberalizaciju trgovine, nužno da svakoj važnoj inicijativi u tom području prethode procjene učinka usmjerene na moguće učinke na nacionalnu, a posebno podnacionalnu razinu;

35. pozdravlja činjenicu da je Komisija u svojem Planu oporavka za Europu iz svibnja 2020. najavila da će ojačati svoje instrumente za hitne slučajeve, uključujući Europski fond za prilagodbu globalizaciji, te da će ih učiniti fleksibilnijima kako bi se sredstva mogla raspoređivati brzo i, po potrebi, u velikim razmjerima. OR očekuje od Komisije da brzo iznese svoj prijedlog i ponavlja⁽¹⁰⁾ u tom kontekstu da su u prethodnom prijedlogu Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za razdoblje financiranja 2021. – 2027. predviđeni relativno visoki pragovi prihvatljivosti (najmanje 250 otpuštanja)⁽¹¹⁾ i niska proračunska omotnica od 225 milijuna eura godišnje;

Trgovinska politika kao ključni instrument za poboljšanje održivosti

36. čvrsto vjeruje da trgovinska politika treba imati važnu ulogu u osiguravanju pozitivnih gospodarskih, društvenih, teritorijalnih i ekoloških učinaka globalizacije za građane i poduzeća u Europi i drugdje;

37. podsjeća na to da je prema posebnom istraživanju Eurobarometra iz 2019.⁽¹²⁾ udio ispitanika koji su izrazili zabrinutost zbog negativnih posljedica međunarodne trgovine na okoliš porastao, a isto je istraživanje također pokazalo da je došlo do povećanja broja ispitanika koji smatraju da nemaju koristi od međunarodne trgovine zbog njezina utjecaja na okoliš;

38. podsjeća da Zeleni plan objedinjuje trgovinsku politiku s gospodarskom i regulatornom politikom te politikom tržišnog natjecanja u sveobuhvatnom naporu da se pomogne okolišu i postave visoke ekološke ambicije za cjelokupnu industriju;

39. smatra da bi se mehanizam za rješavanje problema istjecanja ugljika mogao upotrijebiti za osiguravanje jednakih uvjeta tržišnog natjecanja; međutim, napominje da se tom mjerom mora postići ravnoteža između pitanja zaštite okoliša, pitanja povezanih s trgovinom i pitanja pravednosti kako bi se izbjegla odmazda protiv izvoza iz zemalja EU-a, koja bi nanijela štetu industriji EU-a;

40. odlučno podupire akcijski plan Komisije u 15 točaka kao glavni instrument za povećanje učinkovitosti poglavlja o trgovini i održivom razvoju, koja su dio svih modernih trgovinskih sporazuma EU-a. Međutim, to se može provesti samo putem odgovarajućih klauzula koje omogućuju provedivost, provjerljivost i sankcioniranje zahtjeva u pogledu održivosti;

41. kad je riječ o pitanju trebaju li uvesti trgovinske sankcije u slučaju kršenja odredaba poglavlja o trgovini i održivom razvoju, Odbor regija podupire ideju da bi trebalo predvidjeti mehanizme sankcioniranja u slučaju da se zemlje koriste nepoštenim tržišnim natjecanjem, npr. ako zaobilaze temeljne standarde ILO-a ili standarde održivosti;

42. ističe potrebu za boljom provedbom poglavlja o trgovini i održivom razvoju u trgovinskim sporazumima EU-a s pomoću neobvezujućih mjera i boljeg korištenja diplomatskih resursa EU-a i država članica;

43. nadalje, poziva da se u trgovinske sporazume EU-a uključe stroga pravila o lažnom određivanju transfernih cijena ili zlouporabi transfernih cijena i utaji poreza za trgovačka društva uvrštena na burzu;

44. slaže se sa stajalištem da poglavlja o trgovini i održivom razvoju putem trgovine mogu poboljšati uvjete kao što su dostojanstven rad, zaštita okoliša i borba protiv klimatskih promjena radi postizanja učinkovitih i održivih političkih promjena⁽¹³⁾ u trećim zemljama; međutim, istodobno napominje da su ta pitanja sama po sebi rezultat demokratskih procesa u okviru ustavnog poretka svake zemlje;

⁽¹⁰⁾ Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora – Jačanje teritorijalne otpornosti: osnaživanje regija i gradova radi suočavanja s globalizacijom (SL C 54, 13.2.2018., str. 32.).

⁽¹¹⁾ Posebno imajući u vidu da se u ekvivalentnom programu SAD-a (eng. Trade Adjustment Assistance, TAA; program pomoći za prilagodbu trgovini) ne predviđa nikakav minimalni prag otpuštanja viška radne snage.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2246>
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_19_6294

⁽¹³⁾ EP, *Free trade or geo-economics? Trends in world trade* („Slobodna trgovina ili geoeconomija? Trendovi u svjetskoj trgovini“), Resorni odjel za vanjske poslove, Glavna uprava za vanjsku politiku Unije, rujan 2019.

45. u tom pogledu pozdravlja odluku Komisije da imenuje glavnog službenika za provedbu trgovinskih sporazuma koji će pomno pratiti provedbu mjera zaštite klime, okoliša i radnika sadržanih u trgovinskim sporazumima EU-a te je uvjeren da će on uspostaviti čvrste komunikacijske kanale s civilnim društvom te lokalnim i regionalnim vlastima; poziva Europsku komisiju da se pobrine za dodjelu dovoljnih sredstava njegovu uredu kako bi se zajamčilo ostvarivanje njegovih ciljeva;

46. u tom kontekstu upućuje na studiju OR-a „Demokratska dimenzija pregovora EU-a o trgovinskim sporazumima: uloga i odgovornost građana te lokalnih i regionalnih vlasti”. U njoj se ističe da sama dostupnost informacija nije dovoljna za osiguravanje transparentnog i participativnog postupka te da je potrebno posvetiti posebnu pozornost mehanizmima na nacionalnoj i lokalnoj razini usmjerenima na jamčenje pristupa tim informacijama. Prije svega lokalne i regionalne vlasti naglašavaju da u području trgovinske politike često ne postoje formalni mehanizmi za dijalog s relevantnim nacionalnim razinama, a taj je nedostatak još vidljiviji na razini EU-a;

47. istodobno smatra da trgovinska politika EU-a ne bi smjela potkopavati napore EU-a u pogledu razvojne pomoći u trećim zemljama, pa poziva na uravnotežen pristup slobodnoj trgovini kad je riječ o nestabilnijim gospodarstvima; podsjeća na važnost slobodne i pravedne trgovine, naglašavajući potencijal smanjenja siromaštva kroz međuregionalnu i unutarregionalnu gospodarsku integraciju. Poziva na veću usklađenost politika u međunarodnim trgovinskim i razvojnim sektorima, primajući na znanje prelazak EU-a s međunarodne razvojne pomoći na pristup koji se temelji na ravnopravijem partnerstvu;

Ublažavanje negativnog učinka izvanrednih događaja na određene sektore i regije

48. poziva sve ključne institucijske dionike da posebnu pozornost posvete postojećim trgovinskim vezama između regija EU-27 i Ujedinjene Kraljevine, koje će uvelike definirati utjecaj povlačenja Ujedinjene Kraljevine na njihova gospodarstva; potrebno je osmisliti odgovarajuće mjere za sektore i područja na koje bi to moglo utjecati izrazito negativno;

49. pozdravlja preporuke Europske komisije Vijeću od 3. veljače 2020. o otvaranju pregovora o novom partnerstvu s Ujedinjenom Kraljevinom; smatra da Europska komisija mora zajamčiti da se dogovorenim sporazumom štite interesi EU-a;

50. upućuje na dokument o stajalištu koje je španjolsko izaslanstvo uputilo Odboru regija⁽¹⁴⁾ i izražava žaljenje zbog činjenice da će odluka Sjedinjenih Američkih Država o dodatnim carinama na europske proizvode, u iznosu od 7,496 milijardi USD, koje se uvode kao protumjera zbog potpore EU-a i vlada određenih država članica proizvođaču zrakoplova Airbus, uglavnom utjecati na poljoprivredne i poljoprivredno-prehrambene proizvode proizvedene u državama članicama EU-a;

51. naglašava da su carine SAD-a na čelik dovele do ozbiljnog preusmjerenja trgovine proizvodima od čelika iz trećih zemalja koje sve više ulaze na europsko tržište. Učinkovitost zaštitnih mjera EU-a u sektoru čelika trebalo bi preispitati s obzirom na oslabljeno gospodarsko okruženje industrije čelika kako bi se izbjegla daljnja šteta domaćim poduzećima za proizvodnju čelika. U okviru te revizije trebalo bi se izričito pozabaviti smanjenjem dosadašnjih povećanja carinskih kvota;

Osiguravanje jednakih uvjeta za poduzeća iz EU-a u okviru trgovinskog sustava utemeljenog na pravilima

52. podsjeća na to da su sankcije EU-a – nametnute trećim zemljama iz raznih geopolitičkih razloga nepovezanih s trgovinom – popraćene protusankcijama koje nerazmjerno pogađaju neke regije koje imaju trgovinske veze s tim trećim zemljama; smatra da se mora osigurati primjerena ravnoteža između poduzimanja kompenzacijskih mjera i očuvanja tržišnog natjecanja, kao i da bi trebalo preispitati postojeće programe potpore EU-a kako bi se pružila podrška regijama pogođenima trgovinskim ratovima;

53. skreće pozornost na nedavne pozive na odlučniju trgovinsku politiku EU-a koja tehnologije, poduzeća i tržišta štiti od nepoštenih trgovinskih praksi izvana i smatra da je EU-u potrebna proaktivnija trgovinska politika spremna da zaštiti njegova poduzeća odgovarajućim kompenzacijskim mjerama koje bi išle ukorak s nedavnim razvojem lanca vrijednosti i

⁽¹⁴⁾ Stajalište španjolskog izaslanstva upućeno Odboru regija o utjecaju trgovinskih sporova i uvođenju novih carina na poljoprivredne i poljoprivredno-prehrambene proizvode na regionalna i lokalna gospodarstva u EU-u – <https://cor.europa.eu/hr/news/Pages/US-tariffs-on-EU-agri-food-products.aspx>.

obvezujućim pravnim okvirom za trgovinske sukobe; pozdravlja potporu EU-a multilateralizmu i nekoliko iznesenih ideja za reformu WTO-a, kao i proaktivan stav Komisije u vezi sa zastojem u pogledu žalbenog tijela WTO-a, tj. privremenih žalbenih aranžmana s Kanadom i Norveškom;

54. međutim, iako je realno očekivati da se nijedna zemlja ne može izolirati od globalizacije a da se pritom ne izloži golemim troškovima, napominje da postoji stvarni rizik od urušavanja multilateralnog trgovinskog sustava, zbog čega EU mora razmisliti o planu B;

55. snažno podupire prijedlog Komisije o izmjeni Provedbene uredbe kako bi se Komisiji omogućilo pokretanje protumjere u situacijama kada partner sprečava da spor dosegne točku u kojoj bi se takva protumjera mogla odobriti;

56. slaže se da EU treba prijeći na ofenzivni pristup kako bi se zajamčila uzajamnost i suzbio protekcionizam u pristupu tržištima javne nabave u trećim zemljama;

57. stoga izražava žaljenje zbog nedovoljnog napretka u međuinstitucijskim pregovorima o revidiranom prijedlogu za instrument za međunarodnu nabavu⁽¹⁵⁾ koji je Komisija predstavila 2016.

Bruxelles, 2. srpnja 2020.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹⁵⁾ https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2019/march/tradoc_157728.pdf